

ANP

ISSN 2773-482X eISSN 2785-8863

DOI: <https://doi.org/10.53797/anp.jssh.v3i2.11.2022>

Penggunaan Buku Teks Bahasa Melayu Kurikulum Standard Sekolah Menengah (KSSM) dalam Kalangan Guru Bahasa Melayu Menengah Rendah: Kajian Rintis

Azhar Md. Sabil^{1*}, Shamsuddin Othman², Abu Bakar Razali³ & Rosmaria Omar⁴

^{1,2,3,4}Fakulti Pengajian Pendidikan, Universiti Putra Malaysia, 43400 Serdang, Selangor, MALAYSIA

*Corresponding Author email: azhar.sabil@upm.edu.my

Available online 26 December 2022

Abstrak: Kurikulum Standard Sekolah Menengah (KSSM) mula dilaksanakan secara berperingkat mulai tahun 2017 bagi memenuhi dasar Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM) 2013-2025 agar kualiti kurikulum yang dilaksanakan di sekolah menengah setanding dengan standard antarabangsa. KSSM dibina berasaskan enam tunjang iaitu (i) komunikasi, (ii) kerohanian, sikap dan nilai, (iii) kemanusiaan, (iv) keterampilan diri, (v) perkembangan fizikal dan estetika, dan (vi) sains dan teknologi. Enam tunjang ini merupakan domain utama yang disepadukan dengan pemikiran kritis, kreatif dan inovatif bertujuan untuk membangunkan modal insan yang menghayati nilai-nilai murni berteraskan keagamaan, berpengetahuan, berketerampilan, berpemikiran kritis dan kreatif serta inovatif. Ia merupakan satu pengintegrasian pengetahuan, kemahiran dan nilai yang turut memasukkan elemen Kemahiran Abad Ke-21 dan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) secara eksplisit (KPM, 2016). Penyepaduan ini penting untuk melahirkan insan yang seimbang dan harmonis dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani sebagaimana yang digariskan dalam Falsafah Pendidikan Kebangsaan (FPK).

Keywords: Buku Teks Bahasa Melayu, KSSM, Kesesuaian Kandungan

1. Pengenalan

Pengubalan Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran (DSKP) untuk semua mata pelajaran mengandungi Standard Kandungan, Standard Pembelajaran dan Standard Prestasi. Bagi mata pelajaran Bahasa Melayu, DSKP menggunakan pendekatan berbentuk modular dan pembelajaran didik hibur. Pentaksiran dilakukan secara holistik bagi mencungkil potensi murid untuk meneroka pelbagai bidang ilmu pengetahuan serta memperkembangkan dan menilai keupayaan penguasaan kemahiran berbahasa dengan mempamerkan keterampilan dan kecekapan berbahasa. DSKP juga menekankan Komponen Sastera (KOMSAS) dalam Bahasa Melayu untuk memupuk minat membaca dan penghayatan terhadap karya sastera dalam kalangan murid. DSKP Bahasa Melayu sekolah menengah memainkan peranan penting dalam mengangkat Bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan, bahasa rasmi, bahasa perpaduan, bahasa ilmu dan bahasa pengantar di sekolah serta menjadi pemangkin untuk memahami akal budi, pemikiran dan sosiobudaya penuturnya ke arah melahirkan semangat cinta akan bahasa dan tanah air yang dikongsi bersama dalam satu wawasan demi memartabatkan bahasa Melayu (KPM, 2016).

2. Kajian Literatur

Sistem pendidikan yang semakin membangun menyebabkan buku teks masih menjadi bahan pendidikan yang terpenting buat semua pihak (Affandi, 2006) untuk terus digunakan di dalam bilik darjah (Saedah Siraj, 2000). Buku teks merupakan elemen utama yang terlibat secara langsung dalam pembelajaran serta pencapaian pelajar (Mohd Fadzli & Mohd Sukki, 2012) yang berperanan sebagai penyampai maklumat kandungan asas daripada sukatan pelajaran tertentu (Mariani, 2004) dan pembekal maklumat dalam bilik darjah yang disalurkan dalam bentuk teks, ilustrasi, aktiviti, penerangan dan gambar (Mahanom, 1998). Buku teks juga adalah sumber bahan pengajaran dan pembelajaran asas bagi pelajar dan guru memandangkan ia satu-satunya rujukan yang diiktiraf oleh Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM). Oleh itu,

penyediaan buku teks serta bahan sokongan mestilah bersesuaian dan menepati tujuan serta objektif yang digariskan supaya matlamat sesuatu program dapat direalisasikan dengan tepat khususnya bagi pembelajaran bahasa (Toiemah, 1985).

Menurut Klare (1969), bahan-bahan pembelajaran yang digunakan perlu bersesuaian dan menepati keperluan pembelajaran agar menarik minat serta motivasi pelajar untuk menggunakannya dan bukan sekadar menjadi bahan rujukan yang hanya digunakan di bilik darjah. Kajian-kajian lepas yang dijalankan terhadap kualiti buku teks bagi beberapa mata pelajaran mendapati terdapat beberapa kelemahan dalam aspek kandungan, aktiviti dan latihan, persembahan bahan pembelajaran dan ilustrasi (Mahidin, 2006; Selvarajah, 2010), sentiviti dan nilai, ciri-ciri fizikal (Kartini, 1992), dan bahasa dan istilah (Selvarajah, 2010). Namun, terdapat juga kajian yang mendapati kualiti serta tahap keberkesanan penggunaan buku teks dalam bilik darjah adalah baik (Mohamad, 2000; Mahidin, 2006). Bagi mata pelajaran Bahasa Melayu, satu kajian tentang tahap kebolehbacaan teks KOMSAS di sekolah menengah mendapati kesemua novel yang digunakan adalah tidak sesuai dengan tahap kebolehan membaca kumpulan sasaran (Mas Zuraini Miswan, 2009).

Dapatan kajian ini menunjukkan perlunya penilaian semula terhadap kesesuaian rekabentuk buku teks kerana pemilihan bahan pengajaran seperti buku atau bahan bacaan yang tidak sesuai dengan tahap kefahaman akan menyebabkan pelajar gagal menguasai maklumat yang ingin disampaikan (Combs, 2009). Sementara itu, Tay (2010) telah mendapatkan maklum balas guru pelatih tentang kualiti buku teks Bahasa Melayu Kurikulum Bersepadu Sekolah Rendah (KBSR). Hasil keseluruhan kajian menunjukkan majoriti guru pelatih berpandangan positif terhadap kandungan buku teks BM KBSR (min skor 4.04), tetapi mereka kurang berpuas hati terhadap aktiviti dan latihan buku teks BM KBSR (min skor 3.89), persembahan buku teks BM KBSR (min skor 3.87), dan bahan grafik buku teks BM KBSR (min skor 3.97). Ketiga-tiga aspek ini perlu diperbaiki kerana persembahan grafik yang menarik menjadikan sesebuah buku teks seronok untuk digunakan oleh guru dan murid (Kesuma et al., 2015) serta memenuhi hasrat SPBT, BBT, KPM (Marohaini et al., 2005).

Seterusnya, Mahamod et al., (2011) telah menjalankan kajian tentang sikap guru terhadap penggunaan buku teks Bahasa Melayu dalam pengajaran dan pembelajaran di dalam bilik darjah dari aspek keberkesanan isi kandungan, persembahan, aktiviti dan latihan, dan bahasa dan istilah, serta tahap kekerapan penggunaan buku teks Bahasa Melayu semasa sesi pengajaran dan pembelajaran. Kajian ini melibatkan seramai 198 orang guru Bahasa Melayu di sekolah rendah di daerah Hulu Langat. Hasil kajian menunjukkan sikap guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan buku teks bagi aspek isi kandungan, persembahan, dan aktiviti dan latihan adalah sederhana. Kekerapan penggunaan buku teks juga didapati berada pada tahap sederhana. Selain itu, kajian lepas mendapati guru tidak dapat mempraktikkan elemen Kemahiran Berfikir Kritis (KBK) dalam pengajaran walaupun sangat bergantung kepada silibus dalam kandungan buku teks (Chung et al., 2017).

Akibat kebergantungan kepada soalan yang terkandung dalam buku teks semata-mata (Supramani, 2006), guru juga didapati kurang melaksanakan aspek penyediaan ke arah KBAT dalam pengajaran dan pemudahcaraan subjek Bahasa Melayu (Chew & Zulhazmi Hamad, 2018; Nathesan, 2010) walaupun ia adalah teknik yang penting dalam memperkasakan kemahiran berfikir dalam kalangan pelajar (Noor Rohana, 2009). Ini menunjukkan guru masih kurang kemahiran aras tinggi dan pengetahuan tentang KBKK (Tajul Arifin, 2010; Sharifah et al., 2012). Ramai guru sering menghadapi masalah dalam pemilihan dan penyediaan bahan bacaan untuk pelajar kerana kurang mendapat pendedahan yang baik (Zamri Ariffin & Nurul Masyitah Mohd Sham, 2012). Justeru, guru-guru perlu diberi bimbingan secara khusus tentang cara penggunaan buku teks secara berkesan, latihan kaedah pengajaran berasaskan kemahiran berfikir kritis, dan pendedahan mendalam tentang elemen KBKK dan KBAT supaya mereka mahir mengendalikan kelas serta mampu menerapkan kemahiran analogi dalam pengajaran bagi mendedahkan mereka kepada kemahiran berfikir kritis (Hassan et al., 2019).

3. Metodologi

Kaedah kajian ini akan menggunakan dua kaedah iaitu; kualitatif dan kuantitatif. Pada fasa 1, ia akan melibatkan kutipan data secara kualitatif melalui kaedah temu bual. Dalam fasa ini, sebanyak enam orang peserta kajian akan dijemput untuk menyertai sesi perbincangan kumpulan fokus ini, iaitu seorang panel jawatankuasa peningkatan mutu buku teks, dua orang penulis dan tiga orang guru bahasa Melayu Tingkatan 1, 2 dan 3 daripada Zon Tengah (Wilayah Persekutuan, Selangor dan Perak). Peserta yang dikaji merupakan guru yang telah berkhidmat melebihi lima tahun bagi mata pelajaran Bahasa Melayu. Seterusnya, kajian ini melibatkan populasi guru yang terlibat dengan merujuk kepada sampel Krejcie dan Morgan (1970) untuk mendapatkan sampel kajian. Pelaksanaan kajian ini akan membuat edaran soal selidik kepada 190 orang guru daripada 400 orang populasi guru di dua kategori sekolah, iaitu Sekolah Menengah Kebangsaan dan Sekolah Menengah Kebangsaan Agama di Zon Tengah Semenanjung Malaysia (Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Selangor, Perak dan Negeri Sembilan). Kemudian, pengkaji akan membuat triangulasi dan akan mengenal pasti kebolehpercayaan dapatan data. Analisis data yang akan dilakukan menggunakan dua perisian iaitu SPSS dan Nvivo 8. Kedua-dua perisian ini digunakan bagi menganalisis data untuk tujuan kebolehpercayaan menggunakan SPSS, manakala Nvivo 8 adalah untuk data berbentuk kualitatif. Namun begitu, bagi fasa ini hanya melibatkan laporan mengenai kajian rintis sahaja yang akan dibincangkan.

4.0 Dapatan dan Perbincangan

Oleh kerana artikel ini hanya akan membincangkan mengenai dapatan kajian yang diperoleh untuk tujuan kajian rintis, maka hanya satu objektif kajian akan difokuskan bagi menerangkan dapatan tersebut, iaitu;

Objektif Kajian 1:

Mengetahui nilai kebolehpercayaan bagi instrumen kesesuaian kandungan penggunaan buku teks Bahasa Melayu bantuan kerajaan dalam kalangan guru di peringkat sekolah menengah rendah

Jadual 1.

Dapatan Awal Hasil Kajian Rintis ke Atas Instrumen Kesesuaian Kandungan Penggunaan Buku Teks Bahasa Melayu (KSSM)

B	Penggunaan bahan buku teks BM	Bb	AC	AC If Item Deleted
GRAFIK			0.874	
B1	Gambar yang terdapat dalam buku teks BM sesuai digunakan semasa PdPc	Bb1		.846
	Bahan grafik sesuai dengan kandungan kurikulum buku teks Bahasa Melayu			
B4	Imej atau lambang dalam buku teks BM sesuai dengan murid yang berbilang kaum	Bb1		.805
B7	Ilustrasi atau imej buku teks BM sesuai dan mementingkan peningkatan kognitif dan sosial murid	Bb1		.819
B10	Poster dalam buku teks sesuai untuk menggalakkan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) murid	Bb1		.782
AUDIO			0.974	
B2	Audio yang terdapat dalam buku teks BM sesuai digunakan semasa PdPc	Bb2		.966
B5	Audio dalam petikan buku teks BM sesuai dengan murid yang berbilang kaum	Bb2		.966
B8	Audio dalam buku teks BM sesuai dan mementingkan peningkatan kognitif dan sosial murid	Bb2		.965
B11	Video dalam buku teks sesuai untuk menggalakkan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) murid	Bb2		.966
VIDEO			0.958	
B6	Video dalam buku teks BM sesuai ditayangkan kepada murid yang berbilang kaum	Bb3		.981
B9	Video dalam buku teks BM sesuai dan mementingkan peningkatan kognitif dan sosial murid	Bb3		.925
B12	Audio dalam buku teks sesuai untuk menggalakkan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) murid	Bb3		.931
B3	Video yang terdapat dalam buku teks BM sesuai digunakan semasa PdPc	Bb3		.939

Setelah menganalisis data kajian rintis ini, nilai kebolehpercayaan bagi konstruk kesesuaian kandungan penggunaan Buku Teks Bahasa Melayu (KSSM) mengikut sub konstruk grafik, audio dan video berada dalam lingkungan nilai alpha cronbach, 0.874 sehingga 0.958. Nilai yang ditunjukkan memberi petunjuk bahawa instrument ini mempunyai nilai alpha Cronbach yang bagus. Namun begitu, pengkaji mendapati beberapa item perlu ditambahbaik bagi membolehkan objektif kajian tercapai dengan jayanya. Antara item yang perlu ditambahbaik ialah bagi item B1, B11, B6 dan B9. Yang mana dapat dilihat dalam hasil analisis ini didapati terdapat beberapa item yang terletak di bawah sub konstruk yang salah dan mempunyai nilai alpha Cronbach yang agak tinggi bagi keseluruhan item, iaitu > 0.85. Menurut Creswell (2014), nilai alpha Cronbach yang melebihi nilai > 0.85 ke atas, akan menjangkakan masalah kepada multikolineariti. Maka, bagi mengatasi masalah tersebut setiap item akan dilakukan penambahbaikan bagi tujuan kutipan data yang sebenar. Setelah merujuk kepada pakar dan melalui hasil perbincangan, maka beberapa item telah ditambahbaik. Hasilnya ditunjukkan dalam Rajah 2 seperti di bawah.

Jadual 2.
Item-item yang Ditambahbaik Selepas Kajian Rintis ke Atas Instrumen Kesesuaian Kandungan Penggunaan Buku Teks Bahasa Melayu (KSSM)

GRAFIK		
B1	Gambar yang terdapat dalam buku teks BM sesuai digunakan semasa PdPc	Bb1
B2	Bahan grafik sesuai dengan kandungan kurikulum buku teks Bahasa Melayu	Bb1
B3	Imej atau lambang dalam buku teks BM sesuai dengan murid yang berbilang kaum	Bb1
B4	Ilustrasi atau imej buku teks BM sesuai dan mementingkan peningkatan kognitif dan sosial murid	Bb1
B5	Poster dalam buku teks sesuai untuk menggalakkan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) murid	Bb1
AUDIO		
B6	Audio yang terdapat dalam buku teks BM sesuai digunakan semasa PdPc	Bb2
B7	Audio dalam petikan buku teks BM sesuai dengan murid yang berbilang kaum	Bb2
B8	Audio dalam buku teks BM sesuai dan mementingkan peningkatan kognitif dan sosial murid	Bb2
B9	Audio dalam buku teks sesuai untuk menggalakkan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) murid	Bb2
VIDEO		
B10	Video dalam buku teks BM sesuai ditayangkan kepada murid yang berbilang kaum	Bb3
B11	Video dalam buku teks BM sesuai dan mementingkan peningkatan kognitif dan sosial murid	Bb3
B12	Video yang terdapat dalam buku teks BM sesuai digunakan semasa PdPc	Bb3
B13	Video dalam buku teks sesuai untuk menggalakkan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) murid	Bb3

Akhirnya, proses berikutnya ialah penambahbaikan telah dilakukan ke atas item-item tersebut. Maka terdapat 13 item yang telah diperoleh dengan mengekalkan item yang sedia ada (B1, B3,B4,B5,B6.B7,B8,B9,B10,B11,B12 dan B13). Manakala, terdapat 1 item (B2) yang telah ditambah ke dalam instrumen ini dan kedudukan semua item telah disusun semula mengikut sub konstruk yang betul. Sub konstruk yang betul ialah bagi mnegukur kesesuaian kandungan dari aspek grafik akan merujuk kepada item B1 sehingga B5, sub konstruk audio item B6 sehingga B9 dan sub konstruk video pula ialah bagi item B10 sehingga B13.

4. Kesimpulan

Analisis data yang dilaksanakan bagi mengenalpasti nilai kebolehpercayaan item ini dilakukan bagi mengukur sama ada item-item bagi setiap konstruk boleh digunakan atau memerlukan penambahbaikan bagi tujuan pengumpulan data yang sebenar di lapangan. Hasil dapatan mendapati bahawa terdapat beberapa item yang perlu ditambahbaik bagi menghasilkan instrumen yang dapat mengukur secara keseluruhan konstruk yang diuji. Oleh itu, hasil kajian rintis yang ditunjukkan telah membawa kesepakatan dalam kalangan ahli penyelidik bagi kajian ini untuk melakukan penambahbaikan yang sewajarnya dan instrumen ini adalah boleh dipercayai untuk digunakan bagi kajian sebenar.

Penghargaan

Kajian ini dilaksanakan berdasarkan kepada tajuk kajian "Penggunaan Buku Teks Bahasa Melayu Kurikulum Standard Sekolah Menengah (KSSM) Dalam Kalangan Guru Bahasa Melayu Menengah Rendah", di bawah dana Geran Putra Berfokus (GP-F) Fakulti Pengajian Pendidikan, Universiti Putra Malaysia.

Rujukan

- Affandi Ag Ghani (2006). Tesis: Persepsi Pelajar Terhadap Penggunaan Buku Teks Jawi Pendidikan Islam Dalam Pembelajaran: Satu Kajian Ke Atas Pelajar Tingkatan 4, Sekolah Menengah Kebangsaan Kota Masai, Johor Bahru. Fakulti Pendidikan, Universiti Teknologi Malaysia
- Chew, F.P. & Zulhazmi Hamad. (2018). Kemahiran Berfikir Aras Tinggi dalam Pembelajaran dan Pemudahcaraan Bahasa Melayu Melalui Teknik Penyoalan. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu*, vol.8, bil 1, 1-12.
- Chung, L. L., Leng, C. H. & Peng, C. P. (2017). Amalan Pengajaran Guru Bahasa Melayu Tingkatan Empat dalam Penulisan Karangan dari Aspek Kemahiran Berfikir Secara Kritis dan Kreatif Serta Pembelajaran Kolaboratif. *Jurnal Kepimpinan Pendidikan*, 4 (1), 1-12.
- Combs, B. (2009). *Mengajar Secara Efektif*. Terj. Siti Aishah Mohd. Elias. Kuala Lumpur: Institut Terjemahan Negara Malaysia Bhd.

- Hassan, N. H., Hussin, Z., Siraj, S., Sapar, A. A. & Ismail, Z. (2019). Kemahiran Berfikir Kritis Dalam Buku Teks Bahasa Melayu kurikulum Standard Sekolah Rendah Tahap II. *Jurnal Kurikulum & Pengajaran Asia Pasifik*. Januari 2019, Bil. 7, Isu 1
- Kartini Baharun (1992). *Penilaian Buku Teks Geografi Tingkatan Satu Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah*. Disertasi Sarjana Pendidikan. Universiti Malaya
- Kesuma A. Bakar, Zarina Othman, Bahiyah Abdul Hamid & Fuzirah Hashim (2015). Making Representational Meanings of Gender Images in Malaysian School English Textbooks: The Corpus Way. *Arab World English Journal (AWEJ)*, 6 (4). 77-89
- Klare, G.R. (1969). *The Measurement of Readability*, Ed. Ke-3, Iowa: Iowa State University Press.
- KPM (2016). *Kurikulum Standard Sekolah Menengah Bahasa Melayu Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran Tingkatan 1 Bahagian Pembangunan Kurikulum*. Putrajaya: Kementerian Pendidikan Malaysia
- Mahamod, Z., Awang Hitam, M. & Hamat, A. (2011). Sikap Guru Bahasa Melayu Sekolah Rendah Terhadap Penggunaan Buku Teks Bahasa Melayu. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu*. Vol. 1, Bil. 2 (Nov. 2011): 17-30
- Mahanom Mat Sam (1998). *Evaluation of The Malaysian Primary Science Textbooks*. Thesis M.Ed. University of Warwick: United Kingdom
- Mahidin bin Awang Itam (2006). *Sikap Guru Terhadap Keberkesanan Buku Teks Bahasa Melayu Dan Penggunaannya Di Dalam Bilik Darjah*. Tesis Sarjana Pendidikan. Universiti kebangsaan Malaysia
- Mariani Rosli (2004). *Penerbitan Buku Teks Untuk Sekolah Rendah. Kertas Kerja Dalam Kursus Penerbitan Buku Teks 2004, Di Hotel Regency, Port Dickson 5-8 Disember 2004*
- Marohaini Yusoff, Abdul Murad Salleh & Sharir Jamaludin (2005). *Penggunaan Buku Teks dalam Kalangan Guru dan Pelajar Sekolah Menengah: Satu Tinjauan Kuantitatif*. Kertas kerja yang dibentangkan dalam Seminar Penyelidikan Pendidikan, Maktab Perguruan Batu Lintang, 15-16 September, 2005
- Mas Zuraini Miswan (2009). *Tahap Kebolehbacaan Teks KOMSAS, Disertasi Sajana Pengajian Media, Universiti Malaya*.
- Mohammad Rahim Mohammed Abdul Rahman (2000). *Persepsi Guru Terhadap Buku Teks Pendidikan Islam KBSR*. Disertasi Sarjana Pengurusan Pendidikan. Universiti Malaya
- Mohd Fadzli Ismai & Mohd Sukki Othman (2012). *Faktor-Faktor Yang Mempengaruhi Pencapaian Pelajar Dalam Pengajaran & Pembelajaran Bahasa Arab: Satu Tinjauan Di SMAP Kajang*. Persidangan Kebangsaan Pengajaran Dan Pembelajaran Bahasa Arab (PKEBAR'12). Unit Bahasa Arab, Fakulti Pengajian Islam, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi. ISBN 978-967- 5478-49-9.
- Nathesan S. (2010). *Pendekatan dan teknik pendidikan Bahasa Melayu*. Edisi Kedua. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka
- Noor Rohana Mansor (2009). *Soalan dan penyoalan dalam Pengajaran dan Pembelajaran Bahasa*. Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors Sdn. Bhd
- Saedah Siraj (2000). *Kandungan Buku Teks Masa Depan: Satu Cadangan Kurikulum Masa Depan*. Kementerian Pendidikan. Seminar Buku Teks KBSM (19-22 Jun 2000: Port Dickson) Kertas 8 (23 halaman)
- Selvarajah Manikam (2010). *Penilaian terhadap kualiti buku teks Kemahiran Hidup Tahun 4: Tumpuan kepada guru-guru Sekolah Jenis Kebangsaan Tamil di Wilayah Persekutuan*. Disertasi Sarjana Pengajian Media, Universiti Malaya, Kuala Lumpur
- Sharifah Nor Puteh, Nor Adibah Ghazali, Mohd Mahzan Tamyis, & Aliza Ali (2012). Keprihatinan Guru Bahasa Melayu dalam Melaksanakan Kemahiran Berfikir secara Kritis dan Kreatif. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu; Malay Language Education (MyLEJ)*, 2 (2). 19-23. ISSN 2180-4842
- Supramani, S. (2006). *Penyoalan guru: Pemangkin pemikiran aras tinggi murid*. *Jurnal Pendidikan*, 26: 225-246.
- Tajul Ariffin Nordin (2010). *Pendidik Bina Kebenaran Universal*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka
- Tay, M. G. (2010). *Pandangan Guru Pelatih terhadap Buku Teks Bahasa Melayu Kurikulum Bersepadu Sekolah Rendah*. *Jurnal Penyelidikan IPG KBL*, Jilid 9, 2010
- Toiemah Rushdi Ahmad (1985). *Dalail A'mal fi I'dadi al mawad a- ta'limiyyah lil barnamij Ta'lim al-Arabiyyah*, Mekah: Jamiah Ummul Qura.

- Zamri Arifin, Zulazhan Ab. Halim, Nurul Masyitah Mohd Sham & Azimah Shurfa Mohammed Shukry (2013). The Readability of the Prose Text. *Middle-East Journal of Scientific Research* 17 (3):338-343.
- bderrahim Benlhcene. (2020). Flourishing and student engagement in Malaysian university students: The mediating role of Personal Best (PB) Goals. *The Asia-Pacific Education Researcher*. <https://doi.org/10.1007/s40299-020-00544-8>
- Ab. Rahman, R., Ahmad, S., & Hashim, U.R. (2018). The effectiveness of gamification technique for higher education students engagement in polytehhnic Muadzam Shah Pahang, Malaysia. *International Journal of educational Technology in Hgher Education*, 15(41), 1-16
- Ahmad Fauzi Mohd Ayub, Aida Suraya Md Yunus, Rosnaini Mahmud, Nur Raidah Salim & Tajularipin Sulaiman (2017). Differences in students mathematic engagement between gender and between rural and urban school. *AIP Conference Proceedings*, 1795, 020025, 1-7.
- Azina, I. N. and Halimah, A. (2012). Student factors and mathematics achievement: Evidence from timss 2007. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 8(3):249 255.
- Bond, M., Buntins, K., Bedenlier, S., Zawacki-Richter, O. & Kerres, M. (2020). Mapping research in student engagement and educational technology in higher education: A systematic evidence map. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 17(20), 1-30
- Chantell, H. W. (2015). *Increasing student engagement in the secondary math classroom*. [Tesis Master, Louisiana State University]. LSU Digital commons.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). *Research methods in education* (8th ed). Routledge.
- Eccles, J. (2016). Engagement: where to next? *Learning and instruction*, 43, 71-75. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2016.02.003>
- Fredricks, J. A., Filsecker, M., & Lawson, M. A. (2016). Student engagement, context, and adjustment: Addressing definitional, measurement, and methodological issues. *Learning and Instruction*, 43, 1-4
- Fung, F., Cheng, Y.T., & Gaowei, C. (2018). Student engagement and mathematics achievement: Unravelling main and interactive effects. *Psychology in the School* 2018, 55(4). DOI: 10.1002/pits.22139
- Gopal, K., Salim, N. R. and Ayub, A. F. M. (2019). Perception of learning mathematics among lower secondary students in Malaysia: Study on students' engagement using fuzzy conjoint analysis. *Malaysian Journal of Mathematical Science*, 13(2), 165-185
- Gray, J. A. & DiLoreto, M. (2016). The effects of student engagement, student satisfaction, and perceived learning in online learning environment. *NCPEA International Journal of Educational Leadership Preparation*, 11(1). Dicapai daripada <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1103654.pdf>
- Gullapyan, T. (2020). *Best teaching practices to increase student interest in STEM subjects*. [Doctoral Dissertation, Pepperdine University]. ProQuest Dissertation Publishing. (Publication No. 27994971) Dicapai daripada <https://search.proquest.com/openview/2a3e46aeac2b1347c2a8d61da62f0f43/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y>
- Ismail, M. E., Samsudin, M. A., & Zain, A. N. M. (2014). A multilevel study on trends in malaysian secondary school students? science attitude: Evidence from TIMSS 2011. *International Journal of Asian Social Science*, 4(5), 572-584.
- Kementerian Pendidikan Malaysia. (2016). *Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (2013-2025)*. Dicapai daripada <http://www.moe.gov.my/userfiles/file/PPPM/Preliminary-Blueprint-BM.pdf>
- Krauss, S. E., Kornbluh, M., & Zeldin, S. (2017). Community predictors of school engagement: The role of families and youth-adult partnership in Malaysia. *Children and Youth Services Review*, 73, 328-337
- Lee, J. S. (2014). The relationship between student engagement and academic performance: Is it a myth or reality? *The Journal of Educational Research*, 107(3):177 185.
- Lee, W., Lee, M.-J., & Bong, M. (2014). Testing interest and self-efficacy as predictors of academic self- regulation and achievement. *Contemporary Educational Psychology*, 39(1), 86-99. <http://dx.doi.org/10.1016/j.cedpsych.2014.02.002>.
- Mohammed Iman Karim & Harris Shah Abd Hamid. (2016). Factor structure of the student engagement instrument among Malaysian undergraduates. *Jurnal Psikologi Malaysia*, 30(2), 1-12

- Muhammad Ridhuan Tony Lim Abdullah. (2014). *Development of activity-based mlearning implementation model for undergraduate english language learning*. [Tesis Doktor Falsafah yang tidak diterbitkan, Universiti Malaya]. Universiti Malaya. Dicapai daripada <https://core.ac.uk/download/pdf/268877015.pdf>
- Nur Raidah Salim & Ahmad Fauzi Mohd Ayub. (2017). Relationship between mathematics statistics engagement and attitudes towards statistics among undergraduates students in Malaysia. *AIP Conference Proceedings* 1795, 020026, 1-6
- Nurulrabihah Mat Noh. (2020). *Pembangunan model pengajaran pemikiran reka bentuk sekolah rendah*. [Tesis Doktor Falsafah yang tidak diterbitkan, Universiti Malaya]. Universiti Malaya.
- Norakusuma Mohd Din, Ahmad Fauzi Mohd Ayub & Rohani Ahmad Tarmizi. (2016). Influence of parental involvement and peer support on mathematics engagement among malaysian secondary school students. *Malaysian Journal of Mathematics Sciences*, 10S, 175-185.
- Nora'asikin Abu Bakar, Ahmad Fauzi Mohd Ayub, Nor Aniza Ahmad, & Sharifah Intan Sharina Syed Abdullah. (2021). Mathematics engagement: The relationship between student engagement, parental involvement, and peer influence. *International Journal of Academic Research in Business & Social Sciences*, 11(5), 496-513
- Shahril Effendi Ibrahim & Mohamad Afzhan Khan Mohamad Khalil. (2019). Students engagement in Open University Malaysia Graduate Centre (OUM GC): Does information seeking behaviour plays a role? *International Conference of Education*, 458-466
- Subramainan, L., & Mahmoud, M.A. (2020). A systematic review on student' engagement in classroom: Indicators, challenges and computational techniques. *International Journal of Advanced Computer Science and Applications*, 11(1), 1-11
- Thien, L. M. and Darmawan, I.-N. G. (2016). Factors associated with malaysian mathematics achievement in PISA 2012: A multilevel analysis. In Thien, L. M., Nordin, A. R., Keeves, J. P., and Darmawan, I. G. N., editors, *What can PISA 2012 data tell us?*, 81- 105.
- Thien, L. M. and Ong, M. Y. (2015). Malaysian and Singaporean students' affective characteristics and mathematics performance: evidence from pisa 2012. *SpringerPlus*, 4(1):563 577.
- UNESCO. (2015). *Education for all 2000-2015: Achievements and Challenges*. EFA Global Monitoring Report 2015. Paris, France. United Nations Educational Scientific and Cultural Organization.
- Veiga, F. H. (2016). Assessing student engagement in school: Development and validation of a four-dimensional scale. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 217, 813-819.
- Watt, H.M.G., Caemichael, C., & Callingham, R. (2017). Students' engagement profiles in mathematics according to learning environment dimensions: Developing an evidence base for best practices in mathematics education. *School Psychology International*, 38(2), 166-184
- Webster, J., & Watson, R. T. (2002). Analyzing the Past to Prepare for the Future: Writing a Literature Review. *MIS Quarterly*, 26(2), xiii-xxiii. <http://doi.org/10.1.1.104.6570>